

Flexibele alleskunner

De Korg Pa4x is alweer de vierde generatie van de Korg Professional X arrangers. Het instrument is zo veelzijdig geworden dat we bij deze bespreking voor een iets andere benadering dan gebruikelijk hebben kozen.

door Eppo Schaap > epo@interface.nl

Natuurlijk is de Pa4x in eerste instantie ontworpen voor professionele entertainers die een flexibel en goed klinkend eenmansorkest nodig hebben. Maar omdat de Pa4x op alle fronten professioneel is uitgerust, vroegen we ons af in hoeverre het instrument ook voor andere doelgroepen dan entertainers bruikbaar zou zijn.

De toetsenist

Met deze doelgroep bedoelen we de toetsenist die in een band of ander ensemble speelt en heel veel goede klanken in een makkelijk te bedienen en te programmeren instrument wil hebben. De Pa4x bevat meer dan 500 zeer goede klanken, variërend van een aantal hoogwaardige stereoveugels, elektrische piano's in alle soorten en maten, via orgels met live drawbars en Leslie-simulator tot brede strings, brass en niet te vergeten synthesizerbassen, -leads en -pads.

Er kunnen rechts op het klavier drie groepen worden gecombineerd als layer of split met een vierde groep links. Het klavier van de Pa4x heeft 73 toetsen en is semigewogen. Het speelt dus steviger dan een standaard synthesizerklavier, maar niet zo zwaar als een gewogen pianoklavier. Persoonlijk vind ik dat als toetsenist altijd de ideale combinatie om bij de (elektrische) pianoklanken toch iets stevigs onder je vingers te hebben, maar ook flexibel orgelklanken en brass te kunnen spelen met de bijbehorende versieringen en glissando's.

De componist of arrangeur

Voor componisten en arrangeurs die op verschillende terreinen actief zijn kan de Pa4x goede diensten bewijzen. Er zit een groot aantal orkestklanken in diverse smaken in; zowel complete secties als solo-instrumenten van zeer goede kwaliteit. Je kunt natuurlijk de interne 16-sporesequencer gebruiken maar ook via midi/usb werken vanuit een

daw. De Pa4x kan ook realtime mp3 opnemen voor het vastleggen van snelle schetsen.

Naast orkestwerk kun je met deze Korg echter ook heel goed ontwerpen maken voor bigband-arrangementen. Er zitten prachtige brass-secties in waarmee je snel kunt werken en met de automatische harmonisatiefunctie voor de rechterhand kun je razendsnel een meerstemmige sectiezetting inspelen, zoals een closed block-partij voor vijf saxen of andere secties.

De singer-songwriter

De interne stijlen van de Pa4x zijn erg goed en Korg's reputatie op het gebied van pop- en rockstijlen – die destijds met de i3 werd gevestigd – blijft volledig overeind. Tijdens het schrijven van liedjes werken ze inspirerend, waardoor het compositieproces kan worden gestimuleerd. De ingebouwde TC Helicon vocal processor is behulpzaam bij het maken van achtergrondharmonieën en samen met de begeleidingen en interne effecten kun je in korte tijd zeer goed klinkende demo's maken.

Bij opnemen van bijvoorbeeld mp3 kun je bijvoorbeeld een midfile laten afspeelen, of >>

SPECIFICATIES

- 76 of 61 semigewogen aanslaggevoelige toetsen met aftertouch
- 7" kantelbaar touchscreen
- pcm-gebaseerde EDS-X synth-engine met maximaal 23 oscillators per voice
- 1500+ sounds inclusief GM- en XG-sets
- 512 usersounds en 128 userdrumkits met volledige editing
- Digital Drawbar Organ soundengine met drawbarfadere op het paneel
- 3 toewijsbare schakelaars voor articulates
- joystick
- ribboncontroller
- sample recording en editing
- audio waveforms importeren wav, aiff en SoundFont (400 MB max)
- 500+ factory styles
- 4 Keyboard Sets (totaalgeheugens) en 4 pads per style
- 13 interne userbanks en 13 directe userbanks
- Chord Sequencer functie
- automatische MidFile to Style converter
- meervoudige effecten – 142 effecttypen
- 4 insert- en 3 master-effecten voor begeleidingen
- 1 insert- en 2 master-effecten voor keyboard-tracks
- ingebouwde Waves MaxxAudio Mastering Suite
- TC Helicon vocal processor
- Double mp3/midfile-players/recorder
- muzieknotatie, akkoordymbolen en tekstweergave
- programmeerbaar SongBook database
- Set Lists
- interne harde schijf 500GB - Pa4X 76: standard - Pa4X 61: optioneel
- MicroSD-cardslot
- 2x usb-slots
- optionele PaAS speakerbar die kan worden opgeklikt

Entertainers vormen natuurlijk de primaire doelgroep van de Pa4x

>> akkoorden met een begeleidingsstijl spelen en tegelijk meezingen – met of zonder TC Helion backings – en alles dan als complete audio-opname vastleggen. Je kunt ook eerst een akkoordenschema programmeren of opnemen, dat dan met één van de begeleidingsstijlen wordt afgespeeld, zonder dat je het realtime hoeft te spelen tijdens de opname. Zo ben je flexibel in de balans tussen programmeerbaarheid en realtime intuïtieve controle en input.

De sounddesigner

Dit is een doelgroep waarbij je niet snel aan een arranger workstation zou denken. De Korg heeft echter een afzonderlijke sectie voor het maken van eigen klanken, waarbij maar liefst 24 pcm-oscillators kunnen worden gestapeld in één basisklank. Je kunt voor elk van de oscillators kiezen uit de volledige wave-voorraad uit de Pa4x, maar er is ook een samplegeheugen waarin eigen (multi) samplesets kunnen worden geladen. Die 24 gestapelde oscillators per stem lijkt op het

Xtra readme

- introductie met veel klank-voorbeelden
- handleiding

INFO

- **prijs incl.:**
Pa4x 61 toetsen € 4.250,-
Pa4x 76 toetsen € 4.495,-
PaAS versterking € 625,-
- **distributie:**
Voerman Amerfoort, 033 461 2908
- **internet:**
www.voerman.nl
www.korg.com

eerste gezicht overkill, maar als je bedenkt dat bij de piano's al een aantal velocitylayers gebruikt wordt en ook de mechaniekgeluiden, symphatic resonance (de 'snarensaus' bij ingedrukt sustainpedaal) en release samples allemaal eigen oscillators krijgen, wordt dat aantal al logischer.

De entertainer

Ja, inderdaad, entertainers vormen natuurlijk de primaire doelgroep van de Pa4x. Natuurlijk vind je in ruime mate alle voor de hand liggende functies die je als entertainer nodig hebt, zoals meer dan 500 begeleidingsstijlen, 1.500 klanken, 2 sequencers die midi-files, karaoke-files en mp3 kunnen afspelen. Het feit dat er twee onafhankelijk mediaspelers zijn die je kunt crossfaden lijkt misschien een gimmick, maar blijkt in de praktijk gewoon heel handig te zijn; zowel voor de voortgang van 'de voorstelling' als om bijvoorbeeld snel een verzoekennummer tussendoor te plaatsen zonder dat een geprogrammeerde set echt

hoeft te worden onderbroken. Net als bij een dj-mix geldt hier ook gewoon: the show must go on. Wat zou bijvoorbeeld een (klassieke) dj zijn met maar één draaitafel. En voor de achtergrondmuziek in de pauze hoef je ook geen cd- of mp3-speler meer mee te nemen.

Ook het Songbook (database) is helemaal ingericht op liveoptredens van entertainers. Je kunt songs in het Songbook voorzien van instellingen zoals gebruikte klanken in vier keyboardsets, transponering, splitpunt. Een 'song' kan niet alleen een midifile zijn, maar ook een mp3 (die kan worden getime-stretched), een karaoke/cd-graphics-file, of allemaal tegelijk en je kunt er ook een style aan toewijzen. Het resultaat is dat tijdens een optreden na het kiezen van een nieuwe song uit het Songbook alles direct klaarstaat voor de performance.

Ook de TC Helion vocalprocessor is onmisbaar voor de zingende entertainer die moeilijk een achtergrondkoor op sleeptouw kan nemen. Deze voegt niet alleen harmonieën toe, maar een complete effectsuite aan je stem, die automatisch kan worden uitgeschakeld zodra het afspelen of de style stopt, zodat je weer met een normaal geluid kunt aankondigen.

Realisme en versterking

De Pa4x bevat instrumentklanken die een

hoog realistisch niveau halen. Professionele arrangers streven hierin vaak hun synthesizer- en workstationconcurrenten voorbij. Een welkome nieuwe functie hierbij is de specifieke 'glijdende' verbindingssamples waarmee gebonden (legato) gespeelde tonen met elkaar worden verbonden. Hiermee wordt het spelen van bijvoorbeeld een viool, maar ook een koorstem een stuk realistischer. Bij los gespeelde tonen worden ze uiteraard niet gebruikt.

Aangezien de Pa4x niet in eerste plaats bedoeld is voor huiskamergebruik, heeft het instrument standaard geen ingebouwde versterking. Waar sommige andere merken dit oplossen met losse satelliet speakers en een subwoofer, heeft Korg gekozen voor een alles-in-een-oplossing in de vorm van de PaAS luidsprekerbalk die je heel eenvoudig met een kliksysteem op de Pa4x kunt bevestigen. Zelfs zonder subwoofer produceert dit systeem een mooi vol geluid dat voor thuisgebruik en zelfs bij optredens in kleine kring prima voldoet.

Bediening en updates

De vormgeving van de Pa4x is modern en het instrument voelt met zijn metalen behuizing en stevige bedieningselementen robuust aan. De donkere behuizing heeft oranje opdruk in de stijl van de nieuwe Arp Odyssey.

Onder verschillende lichtomstandigheden is dit goed te lezen. We hebben maar een week kunnen werken met een van de weinige exemplaren van de Pa4x die ten tijde van de test beschikbaar waren. De bediening is echter behoorlijk intuïtief, waardoor we snel op weg waren. Het touchscreen, waarmee je snel toegang krijgt tot de functies die je aantikt of waarop je dubbeltikt, speelt hierbij een belangrijke rol. Daarnaast heeft de Pa4x ook heel veel knoppen en schuiven maar het scherm en de hardwarebedieningselementen blijven altijd met elkaar gesynchroniseerd, wat sterk bijdraagt aan de snelle gewenning.

De faders op het paneel staan natuurlijk niet altijd in de stand die ze in het opgeroepen geheugen innemen, want dan zouden ze gemotoriseerd moeten zijn, wat een ander prijskaartje zou opleveren. In het kader hiervan zou het wel handig zijn als de faders een catch-functie zouden hebben, zoals bijvoorbeeld in de Korg kronos, waarbij de fader pas reageert op het moment dat de huidige ingestelde waarde is bereikt, om onverwachte abrupte overgangen te voorkomen. Opslaan van klanken, sets, styles et cetera gaat bijzonder eenvoudig door de betreffende knop wat langer vast te houden en te bevestigen, net als bij je autoradio.

Een hardware-instrument is tegenwoordig in principe gewoon een gespecialiseerde computer. De interne software van de Pa4X

wordt dan ook regelmatig geüpdatet, waardoor er wezenlijk nieuwe sounds, styles en functies kunnen worden toegevoegd aan het instrument. De datasets van alle Korg arrangers zijn uitwisselbaar. Oudere datasets van een Pa1x werken ook nog op de Pa4x, maar ook die van de kleinere modellen PA800, 600 of 900. Je kunt zelfs nog i3-styles importeren.

Conclusie

We hebben de Pa4x leren kennen als een veelzijdige arranger met professionele mogelijkheden en een goed uitgedacht bedieningsconcept. Het touchscreen en de bedieningselementen corresponderen goed met elkaar en de ingebouwde dubbele sequencer is bijzonder flexibel. De Pa4x is zelfs veelzijdig genoeg om ook voor andere doelgroepen interessant te zijn, zoals toetsenisten in een pop/rockband, componisten, arrangeurs en singer-songwriters. ■

HET OORDEEL

- + veel goede klanken en styles
- uitgekristalliseerd en weldoordacht bedieningsconcept
- veel gebruikersgemak, zoals zoekfunctie en setlist
- robuust
- geen hdmi-uitgang voor video
- geen jump/catch-keuze voor faders

